SEGES
kvægNYT
NR. 19 22. OKT. 2021

tema
GODE NABOER SIDE 2 -3

Hos os er naboerne med i strategien

Jeg informerer på forhånd og holder løfterne

KALVENS DAG
Få inspiration til at gøre den lille kalv mere robust
SIDE 4

NY UNDERSØGELSE

God hygiejne hos kalvene er et vigtigt element i smittebeskyttelsen

Smittebeskyttelse er vigtigt
men svært at indarbejde i hverdagen

Danske mælkeproducenter er meget bevidste om, at smittebeskyttelse på bedriften er vigtig – men det kan også smutte i en travl hverdag.

Er smittebeskyttelse vigtig for kvægbedriften? Spørger man de mælkeproducenter, der har oplevet fx salmonella, mycoplasma eller B-streptokokker i besætningen, vil svaret formentligt være et rungende ja.

Men hvordan ser det ud, hvis man spørger mælkeproducenter på bedrifter med en gennemsnitlig sundhed? Det har SEGES undersøgt via en række interviews.

Sund fornuft – men svært i en travl hverdag

Undersøgelsen viser, at der generelt er en stor bevidsthed om, at smittebeskyttelse er et vigtigt emne, og at landmændene har fokus på både den interne og den eksterne smittebeskyttelse.

De adspurgte oplevede dog også, at det kan være svært at have 100 pct. opmærksomhed på smittebeskyttelse i en travl hverdag. Interviewpersonerne påpegede således samstemmende, at smittebeskyttelse jo egentligt er sund fornuft, men at selv den sunde fornuft kan glemmes, når der er travlt.

Derfor er det vigtigt, at smittebeskyttelse bliver en naturlig del af kulturen på bedrifterne og indarbejdes i de faste rutiner, så man – uanset om man har en travl hverdag eller ej – udfører rutinerne.

Efterlyser enkle ideer til optimering

For at forbedre smittebeskyttelsen på bedrifterne ønsker landmændene mere fokus på, hvordan man rent praktisk får indarbejdet smittebeskyttelse som en del af hverdagen. Det skal være nemt, og de efterspørger gode ideer til at implementere smittebeskyttelse på en enkel måde.

Som eksempler på lavpraktiske udfordringer har flere af interviewpersonerne svært ved at få placeret vaskepladsen et hensigtsmæssigt sted. På bedrifter, der har haft vokseværk, er det også svært altid at holde foder og gødning adskilt.

Tag fat i fremtidens landmænd

De adspurgte kvægbrugere ønsker ligeledes, at SEGES tager fat i fremtidens landmænd på landbrugsskolerne for at sikre, at de får smittebeskyttelse ind i deres DNA, så det for dem bliver en selvfølge at tænke ind i hverdagen.

Derudover er der et ønske om mere fokus på den eksterne smittebeskyttelse – fx i kommunikationen til maskinstationer, vognmænd og klovbeskærere.

Væsentlig viden for strategiarbejdet

Baggrunden for undersøgelsen er, at L&F, Kvæg ser smittebeskyttelse som et helt centralt element for erhvervet og følgelig har det som et væsentligt og ambitiøst punkt i strategien.

For at nå i mål med strategien er erhvervet derfor nødt til at have et retvisende billede af holdningen til og status på smittebeskyttelsen i dansk mælkeproduktion.

L&F, Kvæg vil nu se på, hvordan det videre arbejde med smittebeskyttelse skal foregå.

/BETINA TVISTHOLM, BETV@SEGES.DK OG
VIBEKE FLADKJÆR NIELSEN, VFN@SEGES.DK

L&F, Kvægs strategi 2023 for smittebeskyttelse

- Smitteforebyggelse skal indgå som et naturligt element i sundhedsrådgivning, driftsplanlægning og indretning på bedrifterne
- Udvikling af et smittebeskyttelsesprogram, som mindst 10 pct. af mælke- og slagtekalveproducenter deltager i
- 95 pct. af de danske malkekvægs- og slagtekalvebesætninger skal være fri for Salmonella Dublin i 2023

SUNDHED OG VELFÆRD
– en del af L&F Kvægs strategi 2023

Niels Hedermann låner gerne maskiner ud og opmagasinerer ting for idrætsforeningen.

Hos os er naboerne med i strategien

For Niels Hedermann er det naturligt, at godt naboskab har en fremtrædende plads i strategien for bedriften.

Åbenhed og ordentlighed.

Sådan lyder de to første punkter i det værdisæt, der er en del af strategien for bedriften Klovborg ved Øster Brønderslev. Ifølge ejer Niels Hedermann er det naturligt, at de to værdier har en fremtrædende plads i strategien.

"Vi har altid fokuseret meget på at få tommel op i stedet for den midterste finger fra naboerne. Det har vi, fordi vi er meget bevidste om, at vi fylder enormt meget, og at det forpligter," forklarer han.

Naboer havde indflydelse på kostald

På Klovborg handler nabopleje blandt andet om at lytte og reagere, når naboer henvender sig. Det har fx ført til afskærmning af det arbejdslys, de bruger i døgnets mørke timer og til skovrejsning.

Naboerne har også haft afgørende indflydelse på Klovborgs kommende kostald, hvor en nabo foreslog at vende stalden 90 grader og flytte ensilagepladsen, da projektet kom i høring.

"Det var en meget bedre løsning, vi havde bare ikke tænkt på det. Og så passede det ham meget bedre som nabo," fortæller Niels Hedemann, der har 1.350 køer.

> "Vi har altid fokuseret meget på at få tommel op i stedet for den midterste finger fra naboerne."
>
> Niels Hedermann

For Niels Hedermann er det vigtigt, at ordentlighed gennemsyrer hele bedriftens kultur, og forskellen kan ligge i de helt små handlinger.

"Jeg vil gerne give videre til medarbejderne, at vi opfører os ordentligt. Derfor går jeg op i, at vi hilser, når vi kører på vejene i stedet for at kigge ned i rattet, og vi kører selvfølgelig ordentligt," fortæller han.

Køer på græs og store græskar

Niels Hedermann holder også af at række ud og lave sjove initiativer, der gør det nemt at komme i snak med folk. De seneste to år har de blandt andet dyrket kæmpegræskar til pluk selv. Denne sommer er køerne også kommet på græs, og det har ligeledes givet meget på imagekontoen.

"Vi har fået mange positive kommentarer fra folk, der synes, det er utrolig dejligt at se køerne på græs – og det synes vi egentlig også selv," smiler han.

/LONE SYLVEST SØGAARD, LSS@SEGES.DK

Foto: Privat

NABOEN:

Når Niels er hjælpsom, får han længere snor

Niels Hedermanns nabo Rasmus Tørholm tilgiver hurtigere gyllelugt og store stalde, når mælkeproducenten bakker op om lokale initiativer og møder børnehaven med åbne arme.

Der er jorden til varmeværkets solceller, som Niels Hedermann hurtigt kunne afse i markplanen. Der er børnenes mange besøg på bedriften med dagplejen og børnehaven. Og så er der blomsterstriberne, man nyder godt af, når man kører omkring Øster Brønderslev.

Rasmus Tørholm kan hurtigt nævne eksempler på, hvordan hans nabo bidrager positivt til lokalsamfundet. Og det påvirker helt klart hans syn på den store malkekvægsbedrift.

"Man har en længere snor til ham. Det bliver knap så træls, når han kører gylle, og man bliver generelt mere overbærende over for de mindre fede ting," fortæller Rasmus Tørholm.

Naboen nævner, at Niels Hedermann også altid er klar med en hjælpende hånd og nyttige maskiner, når den lokale Bålhøjfestival skal arrangeres. Og det husker man, når der ligger en miljøgodkendelse i høring:

"Det er helt logisk – hvis han er flink den ene vej, så er vi også den anden vej," mener Rasmus Tørholm.

/LONE SYLVEST SØGAARD, LSS@SEGES.DK

SAMFUNDSKONTRAKT
– en del af L&F Kvægs strategi 2023

Jeg informerer på forhånd og holder løfterne

Jacob Serup Pedersen bruger lokale Facebookgrupper til at informere om fx gyllelugt og mudrede veje. Det har vendt nabobrok til nabobifald.

Jacob Serup Pedersen fra Vedagergaard ved Assens er en god nabo.

Sådan lyder det i hvert fald i kommentarsporet på bedriftens Facebookside. Begejstringen skyldes primært, at han er flittig til at informere på forhånd om fx svineri på vejene eller larm fra store maskiner sent om aftenen.

Han giver også gerne en hånd med snerydning og andet praktisk arbejde. Og det hele virker. Siden han begyndte at bruge Facebook aktivt, er nabobrok vendt til nabobifald.

Folk ønsker god høst

"Det er nemt at have noget imod det, man ikke ved noget om. Så jeg forklarer på Facebook, hvorfor vi sviner og larmer de kommende dage og slutter med en opfordring til at skrive eller ringe, hvis vi ikke har ryddet ordentligt op," forklarer Jacob Serup Pedersen, der har 400 køer.

Tidligere oplevede han jævnligt, at beboere i lokalområdet klagede til kommunen eller politiet over larm og mudrede veje, men det sker aldrig mere.

"I kommentarfeltet ønsker folk tit god høst og takker, fordi vi informerer dem. Hvis en enkelt skriver noget surt, er der altid andre, der svarer, at landmændene også skal have lov at være her," fortæller han.

Rengøring kan kræve ekstra mand

For at opnå goodwill skal man naturligvis holde, hvad man lover. Derfor hyrer Jacob Serup Pedersen ofte en ekstra mand ind ved spidsbelastninger, så han selv har tid til at køre rundt og gøre vejene ordentligt rene.

"Vi er kommet af sted med at lave noget rigtigt svineri, uden folk har brokket sig, fordi vi har ryddet ordentlig op efter os. Så jeg synes, de penge er godt givet ud," fortæller han.

> "Det er nemt at have noget imod det, man ikke ved noget om." Jacob Serup Pedersen

Dyrskuer med imagefokus

For Jacob Serup Pedersen er dyrskuer også et godt sted at nå ud til lokalbefolkningen. Det er dog ikke dommerens bedømmelse, der betyder mest for ham.

"For mig er det vigtigere at se, hvor glade børnene bliver, når de får lov at malke fire stråler mælk af koen, end om mine køer står først eller sidst i rækken ved bedømmelsen," lyder det fra Jacob Serup Pedersen.

/LONE SYLVEST SØGAARD, LSS@SEGES.DK

Tidligere oplevede Jacob Serup Pedersen jævnligt, at beboere i lokalområdet klagede over larm og mudrede veje, men det sker aldrig mere.

Foto: Privat

NABOEN:

Jacob er god til at tage hensyn

Jacob Serup Pedersens nabo Camilla Blok sætter pris på at vide, hvor hun risikerer at møde store traktorer og mudrede veje.

En god halv kilometer fra Vedagergaard og Jacob Serup Pedersens 400 malkekøer bor Camilla Blok. Men det oplever hun aldrig som et problem.

"Engang imellem kan jeg da høre hans køer muhe, når de er ved at fodre eller malke, men ellers mærker vi aldrig noget til, at vi bor så tæt på en stor kvæggård," fortæller hun.

Camilla Blok sætter stor pris på, at Jacob Serup Pedersen er hensynsfuld og god til at informere, når de store maskiner for alvor fylder på vejene.

"Jacob tager meget hensyn. Han er god til at skrive på deres Facebookside, hvor og hvornår de skal snitte græs og høste majs. Så ved man, at vejene er lidt beskidte, og hvor der er risiko for at møde en traktor," fortæller Camilla Blok.

Som ejer af en nedlagt ejendom sætter hun også stor pris på den lette adgang til maskiner og hjælpende hænder.

"Hvis man skal have hjælp, bruge en maskine eller låne en traktor, er det aldrig et problem. Og det plejer han ikke at tage noget for," lyder det fra Camilla Blok

/LONE SYLVEST SØGAARD, LSS@SEGES.DK

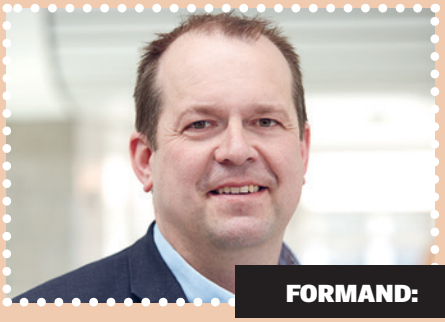

FORMAND:

Færre folk kender os – så vi må række ud

Færre mennesker kommer fra landet og ved, hvordan maden bliver til. Det stiller krav til imagepleje, informationsniveau og åbenhed, mener formand for L&F, Kvæg, Christian Lund.

'En stærk samfundskontrakt' er en af grundpillerne i L&F, Kvægs strategi 2021. Og ifølge formand Christian Lund er det vigtigere end nogen sinde før, at alle landmænd er engagerede i at være en aktiv og positiv spiller i det samfund, vi er en del af. For forankringen i lokalsamfundet kommer ikke længere af sig selv.

"Der bliver færre mennesker, der bor på landet og ved, hvordan maden bliver lavet. Men der er mange, der har en holdning til det. Derfor er det vigtigt, at vi alle sammen bruger tid på at åbne op og fortælle, hvad vi laver," mener Christian Lund.

I bund og grund handler det om, at det bliver svært at være her i fremtiden, hvis vi ikke er accepteret af omverdenen. Samtidigt er det sjovere for alle, når forholdet til lokalsamfundet er godt.

"Jeg har selv folk rendende rundt på mine marker og se på køerne, der er kommet på græs, og det er da hyggeligt," fortæller Christian Lund.

Han understreger, at det ikke handler om, at alle bør stille op til Åbent Landbrug. Men man bør være bevidst om, at dem, man møder på sin vej, som udgangspunkt ikke ved, hvorfor man fylder det meste af vejen med en enorm aflæsservogn eller ved, at vi vil vores køer alt det bedste.

Kig på din egen bedrift

Han opfordrer til, at den enkelte kvægbruger finder netop den måde at informere og pleje lokale relationer på, der passer godt til ham eller hende.

"Kig på din egen bedrift, dine interesser og dine medarbejdere og se, hvor der er mulighed for at åbne op. Og jo mere vi snakker sammen, jo mere kan vi landmænd inspirere hinanden, og jo større forståelse og accept får vi mellem landmænd og dem, der ikke har noget med landbrug at gøre," lyder det fra Christian Lund.

/LONE SYLVEST SØGAARD, LSS@SEGES.DK

KVÆG I FOKUS

WEBINAR 3. november

KØER OG KLIMA – HVOR STÅR VI OG HVAD KAN VI GØRE?

På et webinar 3. november giver L&F's klimadirektør Niels Peter Nørring dig en status på, hvor kvægbruget står i forhold til aftalen om landbrugets klimaindsats, som folketinget vedtog i starten af oktober.

Du kan høre om, hvordan du som mælkeproducent kan sætte handling bag ordene og reducere mælkens klimaaftryk. Hvad kan du gøre nu og her – og hvilke værktøjer er på vej?

Få også de nyeste resultater om bl.a. fodring med rapsfrø, som kan reducere køernes metanudledning.

Webinaret finder sted: Onsdag den 3. november kl. 10-11

Tilmeld dig på Tilmeld.dk/ kvaegifokus2021

OM KALVENS DAG

- Kalvens Dag er målrettet landmænd og kalvepassere, men alle, der brænder for kalveopdræt, er hjerteligt velkomne
- Kalvens Dag løber af stablen mandag den 22. november kl. 9.30-16.00 i MCH Herning Kongrescenter
- Pris inkl. forplejning: 495 kr. + moms.
- Se program og tilmelding på tilmeld.dk/kalvensdag2021

KALVENS DAG

Få inspiration til at gøre den lille kalv mere robust

Der findes stadig et uudnyttet indtjeningspotentiale i at få bedriftens kalve bedst muligt fra start. Kalvens Dag 22. november sætter spot på, hvor der er noget at hente – og hvordan.

Danske kvægbrugere er topeffektive. Foderudnyttelsen kan næsten ikke blive højere, grovfoderproduktionen er strømlinet, og mælkekvaliteten i top.

Men i kalvestalden kan der stadig optimeres på mange bedrifter. Og det er omdrejningspunktet for programmet til Kalvens Dag, der løber af stablen 22. november, fortæller specialkonsulent Henrik Læssøe Martin, SEGES.

"Tal fra blandt andet projektet Robuste Kalve viser, at 77 pct. af danske kalve ikke er tilstrækkeligt immuniserede. De viser også, at 30-50 pct. af danske kalve på et tidspunkt har haft diarré, og vi ved fra tidligere forskning, at det giver kalven – og den senere malkeko – et knæk. Så der er bestemt et optimeringspotentiale på kalveområdet," lyder det fra Henrik Læssøe Martin.

Tro på sunde kalve

Nyere undersøgelser viser, at en del mælkeproducenter opfatter diarré som noget, man ikke kan undgå og i en vis udstrækning må acceptere i kalvestalden.

"Men kalve behøver ikke at få diarré hverken på 3. dagen eller som 3 uger gamle. Og med en rigtig god opstart og et syn på kalvene som morgendagens talenter, vil den næste ydelsesstigning være inden for rækkevidde," lyder det fra Henrik Læssøe Martin.

Chefkonsulent Mogens Vestergaard, SEGES, fortæller, at indlæggene på Kalvens Dag alle kommer med indspark til, hvordan den lille kalv gøres mere robust.

"Vi vil så utroligt gerne gøre det tydeligt, hvilken gulerod der er i at få den lille kalv godt fra start, så det bliver til et stærkt og robust dyr, og hvordan man konkret kan gribe det arbejde an," lyder det fra chefkonsulent Mogens Vestergaard.

/LONE SYLVEST SØGAARD, LSS@SEGES.DK

4 TEMAER PÅ DAGEN

1. Råmælk er guld – sådan bruger vi det optimalt
– Hvor højt skal man som dygtig landmand stræbe i forhold til passiv immunisering?
– Hvilke væsentlige stoffer indeholder råmælken foruden antistoffer, og hvad betyder de for kalven?

2. Mælkefodring – optimal fodring før fravænning
– Sådan kan du med små ændringer på staldgangen løfte kalvens velfærd markant og opnå produktionsmæssige fordele.
– Hvilke krav stiller intensiv mælkefodring til fravænningen?

3. Kalvepasning – teori og praksis, der fungerer
– Hvordan lykkes man med at få medarbejderne til at se kalvens signaler og reagere på dem – hver dag?
– Sådan passer vi kalve hos os.

4. Sundhed og velfærd hos småkalve
– Sådan forebygger du bedst sygdomme hos småkalvene.
– Mælkeerstatning og komælk påvirker kalvens mineralbalance forskelligt. Er der risiko for overforsyning med mineraler hos kalven?

SUNDHED OG VELFÆRD
– en del af L&F Kvægs strategi 2023

kvægNYT udgives af SEGES, Agro Food Park 15, 8200 Aarhus N, T +45 8740 5000 • REDAKTION: Ida Storm (ansv.), ims@seges.dk, Mikkel Krogh (red) mikk@seges.dk, Lone Sylvest Søgaard, lss@seges.dk, Kirsten Marstal, kfm@seges.dk • FOTO: (Hvor ikke andet er nævnt) LandbrugsMedierne ANNONCESALG: Trine Puggaard, tpug@seges.dk • ABONNEMENT/ADRESSEÆNDRINGER: Christian E. Christensen, T 8740 5258, cec@seges.dk • DESIGN & LAYOUT: Mona Olin, mohv@seges.dk • Indholdet af kvægNYT må gengives med kildeangivelse. Reklameindstik afspejler ikke nødvendigvis SEGES' holdning til de annoncerede produkter
ISSN 1904-3597 (tryk) ISSN 1904-5212 (web).

SEGES